

Länsstyrelsen i Dalarnas läns föreskrifter om Dådran vattenskyddsområde i Rättviks kommun;

beslutade den 3 december 2025.
(513-5494-2022)

20 FS
2025:16
Utkom från
trycket den 10
december 2025

Länsstyrelsen har med stöd av 7 kap. 21 § miljöbalk en beslutat om vattenskyddsområde för Dådran vattentäkt i Rättviks kommun. Beslutet är daterat 2025-12-03. Vattenskyddsområdet är indelat i primär- och sekundär skyddszon. Zonernas gränser framgår av karta i bilaga 1.

För att tillgodose syftet med vattenskyddsområdet meddelar Länsstyrelsen med stöd av 7 kap. 22 § miljöbalken att nedan angivna föreskrifter ska gälla inom vattenskyddsområdet.

Definitioner av begrepp som används i föreskrifterna finns i 1 §.

Förutom dessa föreskrifter gäller de särskilda bestämmelser som gäller inom vattenskyddsområden som meddelats med stöd av annan lagstiftning.

1 § Definitioner

I dessa föreskrifter används följande begrepp med nedan angiven betydelse.

Anmälan: Anmälningsplikt enligt vattenskyddsföreskriften innebär att sökanden får utföra åtgärden efter sex veckor oavsett om svar har erhållits eller inte från den kommunala nämnden för miljöfrågor.

Arbetsfordon: Traktorer, lastbilar, bussar, transportbilar, grävmaskiner med flera fordon som är avsedda att användas vid verksamhetsutövning. Även arbetsfordon uppställda för reparation inkluderas. Fordon som är avsedda enbart för personbefordran med högst nio sittplatser undantas.

Arbetsmaskin: Maskiner som är avsedda att användas vid verksamhetsutövning, som inte är ett fordon och som drivs med flytande bränsle eller innehåller hydrauloljor. Arbetsmaskiner kan vara stationära förbränningsmotorer, transformatorer, elverk med mera. Handhållna arbetsmaskiner, som till exempel motorsåg eller handgräsklippare undantas.

Avverkning: Benämning på när skogen huggs ner/skördas och virket tas om hand. En avverkning kan antingen ske genom gallring (utglesning) eller slutavverkning (huvuddelen av träden fälls för att sedan ersättas med en ny skogsgeneration).

Bekämpningsmedel: Omfattar kemiska och biologiska växtskyddsmedel, kemiskt behandlade plantor och biocidprodukter som är avsedda för att förebygga eller motverka att djur, växter eller mikroorganismer förorsakar skada eller olägenhet för människors hälsa eller skada på egendom. Beläggningsskydd som rent fysiskt hindrar insekter från att äta av plantans bark omfattas inte av begreppet bekämpningsmedel.

Grot: Grenar, ris och toppar som tas ut vid avverkningar.

Hantering: En verksamhet eller åtgärd som innebär att en kemisk produkt, bioteknisk organism eller vara tillverkas, bearbetas, behandlas, förpackas, förvaras, transporteras, används, omhändertas, destrueras, konverteras, saluförs, överläts eller är föremål för något annat jämförbart förfarande.

Husbehovstäkt: Sådant uttag av material som ska användas inom den egna fastigheten för dess egna behov. En husbehovstäkt där det utbrutna materialet används som ersättning för tjänster, avyttras eller på annat sätt utnyttjas kommersiellt betraktas inte som husbehovstäkt.

Kemiska produkter: Avser ett kemiskt ämne eller en blandning av kemiska ämnen som inte är en vara (14 kap 2 § miljöbalken). Exempel på ämnen är aceton, etanol och natriumklorid. Exempel på blandningar av kemiska ämnen är målarfärg, lim och rengöringsmedel. De flesta bekämpningsmedel, exempelvis råttgift och medel mot ogräs, är kemiska produkter. I dessa föreskrifter regleras hantering av bekämpningsmedel genom separat föreskrift.

Materialtäkt: Avser täkt av berg, sten, grus, sand, lera, jord, torv eller andra jordarter och som inte är husbehovstäkt.

Mindre schaktningsarbeten: Markarbete av mindre omfattning som sker inom fastighet. Mindre schaktningsarbeten kan vara grävning för fundament för staket, flaggstång eller friggebod, markberedning för garageuppfart, plattsättning, stubbrytning av enstaka träd som ej ingår i skogsbruk, uppgrävning av block eller liknande.

Punktbehandling: Avser en lokal och tillfällig behandling mot ohyra, skadedjur och växter som riskerar att orsaka skada på egendom eller är en hälsorisk för människor. Insatsen kan till exempel innebära:

- användning av myrmedel
- bekämpning som utförs med sprayburk för hushållsbruk
- bekämpning eller behandling av en stam eller ett rotsystem i taget om den använda metoden har sådan precision att inget bekämpningsmedel hamnar någon annanstans än på det avsedda objektet och endast täcker/berör en begränsad del av objektet. Som punktbehandling räknas inte fläckvis behandling runt skogsplantor över ett helt hygge. Inte heller kan en totalinsats fördelad över flera tätt på varandra följande spridningstillfällen räknas som punktbehandling.

Skogsbruksåtgärder: Åtgärder som utförs för att förvalta och utnyttja skogsområden, till exempel anläggande av skogsbilväg eller traktorväg, markberedning, dikesrensning, maskinell skogsgödsling eller askåterföring.

Avverkning såsom gallring eller slutavverkning samt skogsbruksåtgärder med handhållna redskap omfattas inte av begreppet ”skogsbruksåtgärder”.

Spillvatten: Förorenat vatten från hushåll (från klosett, bad, disk och tvätt), industrier och andra verksamheter som inte är dagvatten eller dräneringsvatten.

Upplag: Plats på marken eller i vattnet för uppläggning och förvaring.

Uppställning: Avser uppställning av arbetsfordon eller arbetsmaskiner på plats där uppsikt inte sker.

Yrkesmässig: Verksamhet som har en viss omfattning och varaktighet, ett objektivt fastställbart vinstsyfte och är av självständig karaktär. Samtliga dessa kriterier måste vara uppfyllda för att en verksamhet ska anses vara yrkesmässig. Verksamheten behöver dock inte vara vederbörandes huvudsysselsättning. Kravet på vinstsyfte markerar gränsdragningen mot hobbyverksamhet.

2 § Petroleumprodukter och andra kemiska produkter

Primär skyddszon	Sekundär skyddszon
a. Hantering och lagring av petroleumprodukter med större volym än 50 liter är kräver tillstånd från den kommunala nämnden för miljöfrågor. Undantag från kravet på tillstånd gäller för nödvändig lagring och hantering för drift av reservkraft för Dådran allmänna vattentäkt. Undantag från kravet på tillstånd gäller för transport av petroleumprodukter samt för drivmedel i fordons och maskiners egna tankar. b. Hantering av petroleumprodukter och andra kemiska produkter får endast ske på ett sådant sätt att spill och läckage kan samlas in och omhändertas. c. Uppställning av arbetsfordon eller arbetsmaskiner längre än 10 timmar kräver tillstånd från den kommunala nämnden för miljöfrågor.	d. Hantering och lagring av petroleumprodukter med större volym än 150 liter kräver tillstånd från den kommunala nämnden för miljöfrågor. Undantag från kravet på tillstånd gäller för transport av petroleumprodukter samt för drivmedel i fordons och maskiners egna tankar. e. Hantering av petroleumprodukter och andra kemiska produkter får endast ske på ett sådant sätt att spill och läckage kan samlas in och omhändertas. f. Uppställning av arbetsfordon eller arbetsmaskiner längre än 10 timmar kräver tillstånd från den kommunala nämnden för miljöfrågor.

3 § Bekämpningsmedel

Primär skyddszon	Sekundär skyddszon
a. Hantering, lagring och spridning av bekämpningsmedel är förbjuden. Undantag från förbudet gäller för användning inomhus samt för punktbehandling.	b. För hantering, lagring och spridning av bekämpningsmedel krävs tillstånd från den kommunala nämnden för miljöfrågor. Undantag från kravet på tillstånd gäller för användning inomhus samt för punktbehandling.

4 § Växtnäringsämnen

Primär skyddszon	Sekundär skyddszon
a. Yrkesmässig hantering, lagring och spridning av stallgödsel och handelsgödsel kräver tillstånd från den kommunala nämnden för miljöfrågor. b. Övrig hantering, lagring och spridning av stallgödsel och handelsgödsel kräver anmälan till den kommunala nämnden för miljöfrågor.	c. Hantering, lagring och spridning av stallgödsel och handelsgödsel kräver anmälan till den kommunala nämnden för miljöfrågor.

5 § Skogsbruk

Primär skyddszon
a. Upplag av timmer, massaved, grot, flis och bark kräver tillstånd från den kommunala nämnden för miljöfrågor. Undantag gäller för lagring av ved eller andra träbaserade produkter för uppvärmning av bostad eller motsvarande för husbehov. b. Skogsbruksåtgärder och avverkning kräver anmälan till den kommunala nämnden för miljöfrågor.

6 § Markarbeten

Primär och sekundär skyddszon
a. Maskinella schaktnings- och grävningsarbeten samt sprängning, pålning, spontning, borrhning och andra liknande arbeten kräver tillstånd från den kommunala nämnden för miljöfrågor. Undantag från kravet på tillstånd gäller för mindre schaktningsarbeten. b. Användning av förorenade massor, massor med okänt ursprung eller okänt föroreningsinnehåll för igenfyllnad, utfyllnad eller andra anläggningsarbeten är förbjudet.

7 § Materialtäkt

Primär skyddszon	Sekundär skyddszon
a. Materialtäkt och husbehovstäkt är förbjuden.	b. Materialtäkt är förbjuden. c. Husbehovstäkt kräver tillstånd från den kommunala nämnden för miljöfrågor.

8 § Avloppsanläggningar

Primär skyddszon
a. Nyetablering av enskild avloppsanläggning med grundvatten som recipient är förbjuden.

9 § Geoenergianläggningar

Primär skyddszon	Sekundär skyddszon
a. Ny anläggning för lagring eller utvinning av värmeenergi eller kyla från berg, mark och vatten är förbjuden .	b. Ny anläggning för lagring eller utvinning av värmeenergi eller kyla från berg, mark och vatten kräver tillstånd från den kommunala nämnden för miljöfrågor.

10 § Anläggningar för uttag av grundvatten

Primär skyddszon
a. Ny anläggning för uttag av vatten från berg eller jord är förbjuden . Undantag från förbudet gäller för ny anläggning som tillhör Dådran allmänna vattentäkt.

11 § Väghållning

Primär skyddszon	Sekundär skyddszon
a. Upplag av asfalt, oljegrus samt vägsalt eller annat medel för halkbekämpning eller dammbindning är förbjudet .	b. Upplag av asfalt, oljegrus samt vägsalt eller annat medel för halkbekämpning eller dammbindning är förbjudet .

Dessa föreskrifter träder i kraft den 7 januari 2026. Förbud eller tillståndsplikt för befintliga verksamheter, anläggningar och pågående markanvändning börjar gälla den 7 januari 2027.

På Länsstyrelsens vägnar

HELENA HÖIJ

Kim Strååt
(Enheten för miljöprövning och vatten-
verksamhet)

INFORMATION

Ikraftträdande

Skyddsföreskrifterna ska gälla från den tidpunkt beslutet träder i kraft. Enligt 7 kap 22 § miljöbalken ska skyddsföreskrifterna gälla från denna tidpunkt även om de överklagas.

Övergångsregler

Pågående verksamheter som omfattas av förbud enligt dessa föreskrifter, får utan hinder av förbudet fortsätta att bedrivas i oförändrad omfattning intill dagen ett år efter det att dessa föreskrifter har trätt i kraft. Därefter får verksamheten inte bedrivas.

Pågående verksamhet som omfattas av tillstånds- eller anmälningsskyldighet enligt dessa föreskrifter får utan hinder av tillstånds- eller anmälningsskyldigheten fortsätta att bedrivas i oförändrad omfattning intill dagen två år efter det att dessa föreskrifter har trätt i kraft. Därefter får verksamheten bedrivas endast om den som bedriver verksamheten senast den dagen lämnat in en ansökan om tillstånd eller anmälan i enlighet med vad som föreskrivs i föreskrifterna.

Dispens från förbud

Om särskilda skäl föreligger får länsstyrelsen medge dispens från förbud i vattenskyddsföreskrifter enligt 7 kap. 22 § miljöbalken. Länsstyrelsen medger dispens efter att ha hört berörda kommunala myndigheter samt huvudmannen för vattentäkten. I samband med sådan prövning kan länsstyrelsen föreskriva de särskilda villkor som anses erforderliga för att undvika vattenförorening (16 kap. 2 § miljöbalken). Dispens får, enligt 7 kap. 26 § miljöbalken, meddelas endast om det är förenligt med föreskrifternas syfte.

Påföljd

Överträdelse av skyddsbestämmelserna kan medföra ansvar enligt 29 kap. 2 a § miljöbalken.

Hänsynsregler

I miljöbalkens 2 kap. finns allmänna hänsynsregler som bland annat innebär att alla som bedriver eller avser att bedriva en verksamhet eller vidtar en åtgärd ska skaffa sig den kunskap som behövs med hänsyn till åtgärdens eller verksamhetens art och omfattning för att skydda hälsa och miljö mot skada och olägenhet. Dessutom ska densamma utföra de skyddsåtgärder, iakta de begränsningar och vidta de försiktighetsmått i övrigt som behövs för att förebygga, hindra eller motverka att verksamheten eller åtgärden medför skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön. Detta innebär att om en yt- eller grundvattentillgång utnyttjas eller kan antas komma att utnyttjas för vattentäkt, så är alla som vill bedriva sådan verksamhet eller vidtaga sådana åtgärder som kan skada vattentillgången, skyldiga att skaffa sig tillräckliga kunskaper och vidta de skyddsåtgärder, tåla de begränsningar av verksamheten och iakta de försiktighetsmått i övrigt som skäligen kan fordras för att förebygga eller avhjälpa skadan.

Övrig lagstiftning

Tillstånd eller dispens enligt föreskrifterna i detta beslut befriar inte innehavaren från skyldigheten att följa vad som gäller enligt annan lagstiftning och bestämmelser. Exempelvis ställs det enligt Naturvårdsverkets föreskrifter (2021:10) om skydd mot mark- och vattenförorening vid hantering av brandfarliga vätskor och spilloljor särskilda krav inom vattenskyddsområde.

Ny lagstiftning

Ny lagstiftning eller bestämmelser enligt förordningar, som fastställts efter beslutsdatum för vattenskyddsområdet och som utökar skyldigheterna inom här aktuellt skyddsområde, gäller utöver här meddelade föreskrifter.

Anmälan om olyckshändelse

Olyckshändelser, spill eller läckage, som utgör risk för vattenförorening ska omgående anmälas av den som orsakat tillbudet eller fått kännedom om tillbudet. Detta framgår av 2 kap. 1 § lagen (2003:778) om skydd mot olyckor (samt förordningen (2003:789) om skydd mot olyckor). Anmälan ska göras till den räddningstjänsten, tel. 112, eller i icke-akuta fall till den kommunala nämnden för miljöfrågor. Om åtgärder utförts inom skyddsområdet till följd av händelsen ska miljökontoret informeras inom 36 timmar.

Tillsyn

Länsstyrelsen är tillsynsmyndighet för vattenskyddsföreskrifterna för Dådran vattentäkt enligt miljöbalken och förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken tills något annat beslutas. Länsstyrelsen kan överlåta tillsynen av vattenskyddsområdet till den eller de kommunala nämnder som ska fullgöra kommunens uppgifter inom miljö- och hälsoskyddsområdet om kommunen ansöker om detta.

Fastighetsägares ansvar

Fastighetsägare ska informera eventuella hyresgäster och arrendatorer om vattenskyddsföreskrifterna.